



PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN MUUTOS / LUKU 5.4 OPPILASHUOLTO JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

LUKU 5.4 Oppilashuolto

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta perusopetuksen opiskeluhuollosta nimitystä oppilashuolto, opiskelijasta käsitettä oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä¹.

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatus- ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus².

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää³. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon.⁴ Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Perusopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuolto-laissa. Tässä luvussa määrätään oppilashuollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista sekä paikallisen opetussuunnitelman ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta. Opetuksen toteuttamiseen kuuluvasta oppimisen ja koulunkäynnin tuesta määrätään perusteiden luvussa 7⁵.

5.4.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus⁶. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa.⁷ Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulussa oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla.⁸ Oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut⁹. Näiden

¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 1 § 3 mom.

² YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989

³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 4 mom.

⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 1 ja 2 mom.

⁵ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6 §

⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 1 mom.

⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 4 mom. ja 18 § 1 mom.

⁸ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 ja 2 mom.

⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 3 mom.

asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla¹⁰. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräjassa¹¹.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja¹². Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia¹³.

*Oppilashuoltoryhmät*¹⁴

Opetuksen järjestäjä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä oppilasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi kouluterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kun käsiteltävä asia edellyttää.

Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon yhteinen, jolloin ryhmästä on perusteltua käyttää nimitystä opiskelu- huollon ohjausryhmä.

Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Sitä johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokooa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu¹⁵. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta.

¹⁰ Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.

¹¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 § ja 17 §

¹² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 § 1 ja 2 mom.

¹³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25 §

¹⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 § 1 – 4 mom.

¹⁵ Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi 67/2013

5.4.2 Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä.¹⁶ Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä¹⁷. Oppilashuolto luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön¹⁸. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä¹⁹. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.²⁰

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Kouluyhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen. Kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa²¹. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat.

5.4.3 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.²² Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

¹⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 mom.

¹⁷ Perusopetuslaki 47a§ 1 mom. (1267/2013)

¹⁸ Perusopetuslaki 29 § 1 mom. (1267/2013)

¹⁹ Perusopetuslaki 29 § 4 ja 5 mom. (1267/2013)

²⁰ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 ja 7 mom. (1267/2013)

²¹ Terveystarkastuslaki (1326/2010) 16 § 2 mom. ja valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011) 12 §

²² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 1 mom.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen²³. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuihin hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti²⁴. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely myös yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä.²⁵ Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta²⁶.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:²⁷

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.²⁸

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.²⁹

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.³⁰

²³ Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.

²⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 § 1 mom.

²⁵ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 1 ja 2 mom.

²⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 3 mom. ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 26 § 3 mom.

²⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 2 mom. ja 20 § 1, 3 ja 4 mom.

²⁸ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 5 mom.

²⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 21 § 1 mom. ja 22 § 1 mom.

³⁰ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 2 mom., laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) 12 § ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi³¹. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot³². Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta³³. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.³⁴

5.4.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

Opetussuunnitelma tulee oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa³⁵. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun. Koulun oppilaskuntaa kuullaan ennen näiden suunnitelmien ja määräysten vahvistamista.³⁶ Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus³⁷,
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta³⁸ sekä
- koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma³⁹.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman oppilashuoltoa koskevaa osuutta sekä koulukohtaisia oppilashuoltosuunnitelmia.

³¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 § 2 mom.

³² Perusopetuslaki 40 § 2 mom. (1288/2013)

³³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 § 3 mom.

³⁴ Perusopetuslaki 40 § 4 mom. (1288/2013)

³⁵ Perusopetuslaki 15 § 2 mom. (477/2003)

³⁶ Perusopetuslaki 47a § 1 ja 3 mom. (1267/2013)

³⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 § ja lastensuojelulaki (417/2007) 12 § 1 mom.

³⁸ Perusopetuslaki 14 § 2 mom. (477/2003)

³⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §

5.4.5 Turun kaupunkikohtainen opetussuunnitelma



Oppilashuollon toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat

- edistää oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- siirtää painopistettä nykyistä enemmän yksilökeskeisestä työstä yhteisölliseen työhön
- siirtää painopistettä korjaavasta työstä ehkäisevään työhön
- vahvistaa oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelmallisuutta ja toteuttamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä

Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Oppilashuoltoa toteutetaan sivistystoimialan ja hyvinvointitoimialan monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilöstöllä ja se on kaikkien yhteisössä työskentelevien tehtävä.

Oppilashuollosta muodostetaan toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuolto järjestetään yhteisöllisenä oppilashuoltona ja yksilökohtaisena oppilashuoltona.

Yhteys hyvinvointisuunnitelmaan

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yksi Turun kaupungin strategisista asiakirjoista. Suunnitelman sisällöstä on määrätty lastensuojelulain 12 §:ssä ja oppilas ja opiskelijahuoltolain 12 §:ssä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelman ja se on huomioitava kaupungin talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Päävastuu ohjelman valmistelusta on ollut asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmän alaisella lasten ja nuorten alatyöryhmällä. Työryhmässä ovat edustettuina keskushallinto, hyvinvointi-, vapaa-aika-, sivistystoimiala sekä seurakunta, poliisi, puolustusvoimat, lastensuojelujärjestöt sekä ELY-keskus.

Lastensuojelulaki 12 §:

- lasten ja nuorten kasvuolot sekä hyvinvoinnin tila
- ehkäisevät toimet ja palvelut
- lastensuojelun tarve ja resurssit
- lastensuojelun palvelujärjestelmä
- yhteistyö
- suunnitelma ohjelman toteuttamisesta ja seurannasta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 §

- opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet
- arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhuolto- palveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta
- toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä oppilashuoltoa ja oppilaiden varhaista tukea
- tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadunarvioinnista



Kunta/koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

Suunnitelmassa kuvataan menettelytavat, joilla koulun henkilöstö, oppilaat ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

OPPILASHUOLTO



Kuviossa kuvataan Turun perusopetuksen oppilashuollon rakennetta ja toimintatapoja sekä oppilashuollon yhteyttä opetusjärjestelyjä koskevaan toimintaan kouluissa.



1. Oppilashuoltopalveluiden kokonaisuus

1.1 Kokonaistarve

Oppilashuoltohenkilöstön esimiehet tekevät keväällä arvion koulujen oppilashuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista seuraavaa lukuvuotta varten. Arviossa huomioidaan koulun oppilasmäärän lisäksi mm. tehostetun ja erityisen tuen oppilaat sekä asuinalueen erityispiirteet.

1.2 Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Turun kaupunki järjestää koulun terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelut sekä koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut.

1.3 Palveluiden järjestäminen sekä työn- ja vastuunjako

Oppilashuoltohenkilöstön esimiehet päättävät koulun terveydenhoitaja- ja koululääkäripalveluiden sekä koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluiden sijoittelusta lukuvuosittain.

1.4 Toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

Turun opiskelijahuollon ohjausryhmä tekee oppilashuoltopalveluiden kehittämis- ja arviointityötä. Yhteistyötä tehdään kaikilla oppilashuoltotyön toteuttamisen tasoilla.

1.5 Palveluiden kohdentaminen yksittäisiin oppilaisiin, kouluyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan

Koulun terveydenhoitajat, -lääkärit, -kuraattorit ja -psykologit kohdentavat työpanostaan yllä mainittuihin osa-alueisiin joustavasti ja tarpeen mukaan priorisoiden.



2. Yhteisöllinen oppilashuolto

2.1 Yhteisöllisen oppilashuollon toimintatavat ja käytännöt

Turun perusopetus on jaettu eteläiseen, itäiseen ja pohjoiseen yhteistyöalueeseen. Yksi alueen erityisopettajista toimii oman työnsä ohella konsultoivana erityisopettajana (KERO). Hänen tehtävänsä on suunnitella ja tukea kouluja oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Keskeinen koulun toimintakulttuuria kehittävä ryhmä on koulukohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (KOR).

Koulukohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (KOR)

- tehtävät

- suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja kehittää kouluyhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden, viihtyvyyden ja osallisuuden edistämistä
 - suunnittelee, miten oppilaiden ja yhteisön hyvinvointiin liittyvien kyselyiden ja laadunarviointien tuloksia sekä laajojen terveystarkastusten yhteenvetoja käsitellään koulussa
 - suunnittelee, miten vanhempien kasvatustyötä tuetaan sekä kodin ja koulun yhteistyötä vahvistetaan
 - käsittelee lukuvuosittain nivelvaiheysteistyökumppaneiden kanssa yhteistyöhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä
- kokoonpano
 - ryhmää johtaa rehtori
 - ryhmään kuuluu opettajaedustajan lisäksi ainakin oppilashuoltohenkilöstö, osa-aikaisen erityisopetuksen edustaja ja vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjaaja
 - ryhmään kutsutaan säännöllisesti oppilaskunnan ja huoltajien edustajia
 - ryhmään voidaan tarvittaessa kutsua koulun henkilöstön muita edustajia ja lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä viranomaisia ja toimijoita



Paattisten koulu

2.1. Koulukohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (KOR)

Paattisten koulun koulukohtaiseen yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat koulunjohtaja, erityisopettaja, koulupsykologi, koulukuraattori, terveydenhoitaja, vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustaja ja tarvittaessa luokan- tai aineenopettajia. KOR-ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa, tarvittaessa useammin. Päätökset kirjataan ja niistä tiedotetaan Wilmassa. Vanhempainyhdistykseltä ja oppilaskunnan hallitukselta voidaan pyytää lausuntoja ja ehdotuksia. Paattisten koulu tekee yhteistyötä sosiaalitoimen edustajien, poliisin ja paikallisten toimijoiden, kuten iltapäiväkerhon ja seurakunnan työntekijöiden kanssa. Yhteistyö Paattisten päivähoitoyksikön kanssa on säännöllistä.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Toimintaa arvioidaan huhti- tai toukokuun kokouksessa, johon voivat osallistua kaikki koulun opettajat. Kokoukseen kutsutaan KOR-ryhmän, vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustajia. Apuna käytetään tarvittaessa kouluterveyskyselyn tuloksia sekä saatavilla olevia muita kyselyjä huoltajille ja oppilaille. Näiden tietojen pohjalta kehitetään tulevan lukuvuoden oppilashuoltotyötä.



2.2 Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastukset

- tarkastus tehdään kolmen vuoden välein (Terveydenhuoltolaki 16 §)
- ympäristöterveydenhuollon edustaja organisoii tarkastuksen, jossa ovat mukana ympäristöterveydenhuollon edustaja, rehtori, kouluterveydenhoitaja- ja/tai lääkäri, työterveyshuollon edustaja, työsuojelun edustaja ja kiinteistöhoitaja.
- Kouluterveyskyselyjen (THL) tuloksia kouluympäristön osalta tulee hyödyntää

tarkastuksessa. Tarkastuksen tulokset kirjataan, ja rehtori yhteistyössä tarkastusryhmän kanssa seuraa sovittujen korjaus- ja muutostoimenpiteiden toteutumista.



2.3 Yhteistyö terveystieteiden ja terveystiedon opetuksen välillä

- terveyden edistämisen yksikkö voi tarjota erityisasiantuntemusta päihteistä, seksuaaliterveydestä, ravitsemustieteistä, liikunnasta.
- Koulut käyttävät esimerkiksi Kouluterveyskyselyn (THL) tarjoamaa tietoa koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi, vanhempainilloissa keskustelun pohjana, oppilashuoltotyössä sekä terveystiedon opetuksessa.



2.4 Järjestyssäännöt

Järjestyssääntöjen tarkoituksena on

- varmistaa opetukseen osallistuvan oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön (POL 29 § 1 mom.)
- huolehtia siitä, että oppilas suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyy asiallisesti (POL 35 § 2 mom.)

Järjestyssäännöillä edistetään

- koulun sisäistä järjestystä
- opiskelun esteetöntä sujumista sekä
- koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä (POL 29 § 4 mom.)

Järjestyssäännöillä voidaan antaa koulu yhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä

- käytännön järjestelyistä
- asianmukaisesta käyttäytymisestä
- tarkempia määräyksiä esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä
- koulun omaisuuden käsittelystä
- koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä
- oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella (POL 29 § 5 mom.)

Järjestyssäännöt ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu

- opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan tai
- perusopetuslain tai siihen liittyvien säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen toimintaan (esim. koulun ulkopuolinen toiminta kuten retket, leirikoulut ja kerhot) (POL 29 § 6 mom.)

Järjestyssäännöt valmistellaan yhteistyössä koulun henkilökunnan, vanhempien ja oppilaiden

kanssa.

Koulun oppilaskuntaa tulee kuulla.

(POL 3 § 3 mom, 47 a § 1 ja 3 mom.)

Koulukohtaiset järjestyssäännöt, jotka ovat osa opetussuunnitelman koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa, hyväksyy rehtori.

Järjestyssäännöt eivät saa olla perusopetuslain tai minkään muun säädöksen (laki, asetus tms.) vastaisia, eikä niillä voida kaventaa oppilaan perusoikeuksia.



Paattisten koulu

2.4 Järjestyssäännöt

Järjestyssääntöjä tarvitaan, jotta koulussa olisi turvallista ja kaikki viihtyisivät. Koulutyö onnistuu paremmin, jos työrauha on hyvä. Sääntöjen tunteminen opettaa ottamaan vastuuta itsestä, kouluyhteisön jäsenistä ja ympäristöstä.

Järjestyssäännöt ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai perusopetuslain tai siihen liittyvien säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen toimintaan. Koulun järjestämää toimintaa ovat esimerkiksi retket, leirikoulut, kerhot ja juhlatilaisuudet.

Koulualue

Koulurakennukset ja -piha muodostavat koulualueen. Välituntialue rajoittuu koulurakennukseen, Kirkkopellonkujaan, välituntipihaan puoleiseen parkkipaikkaan ja Työväentalonpuistoon. Päiväkodin aidatulle pihalle ja Lehtisalonpuiston urheilukentälle saa mennä vain opettajan luvalla.

Luvaton poistuminen koulusta ja välituntialueelta koulupäivän aikana on kielletty.

Oppilaan velvollisuudet

Oppilaan tulee suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.

Kouluyhteisön jäsenille ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa. Kiusaaminen, väkivalta ja väkivallalla uhkaaminen on kiellettyä.

Turvallisuutta vaarantavien tai omaisuuden vahingoittamiseen soveltuvien esineiden kouluun tuominen ja hallussapito ilman hyväksyttävää syytä on kiellettyä.

Yhteistä omaisuutta on käytettävä huolellisesti. Koulun oppilaan käyttöön antamia välineitä, esimerkiksi pulpettia, kirjoja ja koulutarvikkeita ei saa sotkea, rikkoa eikä hävittää. Sama koskee koulurakennusta ja pihavälineitä.

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko on säädetty vahingonkorvauslaissa. Koulu ilmoittaa vahingosta oppilaan huoltajalle.

Poissaolot

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Huoltaja merkitsee poissaolon Wilmaan tai oppilas tuo muun poissaolonselvityksen luokanopettajalle.

Huoltajan tulee etukäteen pyytää lupa ennalta tiedossa olevaan poissaoloon. Luokanopettaja myöntää luvan 1-3 päivän poissaoloon. Rehtori päättää poissaololuvan myöntämisestä enintään lukuvuoden loppuun.

Välitunnit

Välitunnille pitää mennä hidastelematta sovittua poistumisreittiä käyttäen. Sisätiloissa ei saa olla ilman lupaa välituntien aikana.

Vahingoittavien esineiden, esimerkiksi lumipallojen, käpyjen tai kivien heittäminen on kiellettyä koulun välituntialueella.

Koulun oppilaskunta on laatinut välituntipihan säännöt.

Ruokailu

Ruoka ja välipala tulee syödä ruokalassa tai muussa opettajan osoittamassa paikassa. Ruokailussa tulee noudattaa hyviä pöytätapoja ja opettajan antamia ohjeita. Aterian päätyttyä astiat pitää viedä tiskilinjalle.

Liikuntatunnit

Liikuntatunneille pitää pukeutua tarkoituksenmukaiseen liikunta-asuun ja tunnin päätyttyä tulee huolehtia puhtaudesta. Liikuntavarusteet tuodaan pukuhuoneeseen vasta liikuntatunnin alussa kellon soitua sisälle, ellei opettaja anna muita ohjeita. Liikuntatunnin alkua odotetaan opettajan osoittamassa paikassa. Liikuntavälineitä saa ottaa ja käyttää vain opettajan luvalla.

Matkapuhelimen käyttö

Matkapuhelinta ei saa käyttää ilman opettajan lupaa oppitunnilla, koulun ruokalassa tai koulun järjestämässä tilaisuudessa.

Tupakka ja päihteet

Tupakan ja päihteiden käyttö, hallussapito ja kouluun tuominen on kiellettyä.

Oleskelu ja liikkuminen koulussa ja koulualueella

Koulun sisätiloissa ei saa juosta. Koulupäivän päätyttyä oleskelu koulun sisätiloissa ilman opettajan lupaa on kielletty. Mediateekin tai luokkien tietokoneita saa käyttää vain opettajan tai kirjastonhoitajan luvalla.

Polkupyöräily välituntialueella koulun työaikana on kielletty.

Niissä asioissa, joista näissä järjestyssäännöissä ei erikseen mainita, noudatetaan voimassa olevia lakeja sekä muita koulua koskevia säädöksiä ja määräyksiä.

Paattisten koulunjohtaja on hyväksynyt koulun järjestyssäännöt 14.4.2014 päätös nro 35/2014.

Vanhempainyhdistys on kokouksessaan 7.4.2014 käsitellyt Paattisten koulun järjestyssääntöjä ja oppilaskuntaa on kuultu 8.4.2014. Vanhempainyhdistyksellä tai koulun oppilaskunnalla ei ole ollut huomautettavaa järjestyssääntöluonnoksen suhteen.

Paattisten koulun oppilaskunnan hallitus laatii ns. pihan säännöt. Pihan säännöillä on tarkoitus ohjata

pihaleikkien sujuvuutta ja turvallisuutta. Oppilaskunnan hallitus tarkastelee pihan sääntöjen ajanmukaisuutta vuosittain.



2.5 Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Perusopetuslain mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta.

(POL 26§)

Koulujen tulee tiedottaa huoltajille, miten oppilaan poissaoloista ilmoitetaan koululle. Tavoitteena on, että luvattomiin poissaoloihin voidaan puuttua mahdollisimman nopeasti. Opetusryhmästä vastuussa oleva luokanopettaja tai luokanvalvoja seuraa säännöllisesti oppilaiden poissaoloja.



Paattisten koulu

2.5 Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Huoltaja merkitsee poissaolon Wilmaan tai oppilas tuo muun poissaoloselvityksen luokanopettajalle. Luokanopettaja ja koulunjohtaja seuraavat Wilmasta oppilaiden poissaolojen määrää säännöllisesti. Luokanopettaja raportoi selvittämättömät ja huolta herättävät poissaolot terveydenhoitajalle, kuraattorille tai psykologille. Luokanopettaja, kuraattori, terveydenhoitaja tai psykologi ottaa yhteyttä huoltajiin ja kutsuu heidät tarvittaessa keskustelemaan poissaolojen syistä ja niiden vaatimista toimenpiteistä MAR-ryhmään.

KOR-ryhmä seuraa poissaoloyhteenvedoa kaksi kertaa vuodessa.



2.6 Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Koulun oppilaat ja henkilökunta perehdytetään lukuvuosittain turvallisuutta edistäviin toimintatapoihin.

Koulutapaturma on perusopetuksen oppilaille koulussa tai koulumatkalla sattunut äkillinen, ulkoisen ruumiinvamman aiheuttava odottamaton tapahtuma. Koulutapaturmina korvataan myös sellaiset vammat, jotka ovat syntyneet opintokäynnillä, opintoretkellä, leirikoulussa, kerhossa tai välittömällä matkalla niihin, mikäli ne sisältyvät koulun toimintasuunnitelmaan.

Tarkat toimintaohjeet tapaturman sattuessa löytyvät koulun turvallisuuskansioista ja kaupungin nettisivuilta. <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?nodeid=4722>



2.7 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Tupakointi on kielletty kaikkien perusopetusta antavien koulujen sisä- ja ulkotiloissa.
(Tupakkalaki 12 §)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonkin hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (POL 29 § 2 mom.)

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.
(POL 36 d § 1, katso myös 2 – 4 mom.)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiellettyä esinettä tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
(POL 36 e § 1, katso myös 2 – 5 mom.)

Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.
(POL 36 f § 1, katso myös 2 mom.)

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä esineitä ja aineita luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.
(POL 36 g § 2, katso myös 1, 3 – 4 mom.)

http://hoitoreitit.turku.fi/OPPILAS_PAIHTYNEENA_KOULUSSA_ORG.htm#



2.7 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Tupakan ja päihteiden käyttö, hallussapito ja kouluun tuominen on kielletty koulun järjestyssäännöissä. Kaikkien opettajien tehtävänä on valvoa järjestyssääntöjen noudattamista. Jos opettaja havaitsee, että oppilaalla on koulussa tupakkaa tai päihteitä, hän pyytää oppilasta luovuttamaan nämä itselleen. Tarvittaessa koulu konsultoi ja pyytää apua koulupoliisilta.

Tupakan ja päihteiden käytöstä tehdään aina ilmoitus oppilaan huoltajalle ja lastensuojeluilmoitus sosiaaliviranomaisille. Tupakkaa tai päihteitä käyttäville lapsille järjestetään kuraattorin tai koulupsykologin antamaa tukea, ja mahdollista käytön jatkumista seurataan seurantakeskusteluin.

Luokanopettaja, kouluterveydenhoitaja ja koulukuraattori tekevät ennalta ehkäisevää valistustyötä tupakan, alkoholin ja muiden päihteiden käytön vaaroista.

Kouluun tuodut terveyttä ja turvallisuutta vaarantavat aineet takavarikoidaan oppilaalta. Mikäli oppilas yrittää välttää terveyttä ja turvallisuutta vaarantavan huumaavan aineen tai alkoholin poisottamisen, opettajalla tai koulunjohtajalla on oikeus, mikäli hallussapito on ilmeistä, tarkastaa oppilaan tavarat esim. taskut tai laukku sekä käyttää näiden aineiden poisottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja. Tupakan takavarikoimiseksi opettaja tai koulunjohtaja ei voi tarkastaa oppilasta tai käyttää voimakeinoja.

Tarkastus- ja takavarikointioikeus koskee vain koulun työaika, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan. Tarkastuksen ja takavarikoinnin yhteydessä tulee huolehtia oppilaan perusoikeuksien toteutumisesta.

Voimakeinoihin turvautuneen opettajan tai koulunjohtajan tulee antaa tapahtuneesta kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle ja aineiden haltuunotto tulee kirjata. Asiasta on ilmoitettava oppilaan huoltajalle mahdollisimman pian.

Opettajan tai koulunjohtajan suorittaman tarkastus ei ole pakkokeinolain mukaista henkilötarkastusta. Opettaja tai koulunjohtaja saa tarkastaa esim. henkilön yllä olevat vaatteet päällisin puolin koettelemalla. Kättä ei saa viedä vaatteiden ja ihon väliin, eikä erogeenisiin alueisiin saa koskea edes vaatteiden päältä. Tarkastuksen yhteydessä saa ottaa pois esim. taskussa varmasti olevaksi tiedetyn alkoholipullon.

Oppilaalle on ennen tarkastusta kerrottava tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla tarkastettavan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä toinen oman koulun opettaja, jonka oppilas saa halutessaan valita tarkastajaksi. Huumausaineen tai alkoholin haltuunoton tulee tapahtua mahdollisimman turvallisesti. Oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä turvallisuuden takaamiseksi. Ensin on käytettävä kaikki lievemmat keinot. Vaaran ja häiriön tulee olla tosiallista.

Takavarikoitu alkoholi tulee luovuttaa oppilaan huoltajalle. Huumausaineet luovutetaan poliisille. Takavarikoidut aineet tulee säilyttää huolellisesti ja niiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Mikäli huoltaja ei nouda oppilaalta takavarikoitua tupakkaa tai alkoholia kolmen kuukauden kuluessa, ne hävitetään todisteellisesti. Takavarikoidun päihteen hävittäminen tai luovuttaminen kirjataan.



2.8 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.
(POL 32 § 4 mom.)

Ohjattu toiminta voi olla osallistumista tukiopetukseen, kerhotoimintaan tai muuhun ohjattuun toimintaan. Em. koskee oppilaita, joilla on ns. kuljetusetuus.



Paattisten koulu

2.8 Koulun turvallisuussuunnitelmassa on kuvaus koulukuljetusta odottavien oppilaiden valvonnan järjestämisestä

Oppilaan vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen koulumatkasta ja sen valvonnasta. Koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain määräyksiä, kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaoston päätöksiä. Koulukuljetuksissa käytetään pääsääntöisesti Turun kaupungin joukkoliikenteen palveluja. Päätös koulukuljetuksen järjestämisestä tehdään lukuvuodeksi kerrallaan.

Linja-autopysäkit sijaitsevat koulun edessä Paattistentien varrella. Linja-autoja käyttäviä oppilaita ohjataan käyttämään Paattistentien ylitykseen suojateitä. Taksit tuovat ja noutavat oppilaat koulun välituntialueen viereiseltä Ullaistentien jättöliikennealueelta.

Koulua sivuavien linja-autojen aikataulut on laadittu yhteistyössä joukkoliikennetoimiston kanssa. Koulun työjärjestys pyritään laatimaan siten, ettei odotusaikoja muodostu. Koulukuljetuksen odotusaikojen valvonnasta ja ohjatusta toiminnasta koulunjohtaja päättää vuosittain.

Opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllystyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koulupsykologin tai -kuraattorin osaaminen voi olla tukena asian kokonaisvaltaisessa selvittämisessä.

Järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkoilla ja opettajalla ei ole toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla tapahtuneista rikkeistä.



2.9 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä

- suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä
 - toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista.
- (POL 29 3 mom.)

Suunnitelmassa kuvataan:

1. kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
2. edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
3. yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta
4. yhteistyö huoltajien kanssa
5. yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa
6. suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä
7. suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi



Paattisten koulu

2.9 Suunnitelma oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa.

Oppilashuollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta.

Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä varten koulussa on järjestyssäännöt, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy ja siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville.

Kiusaamisella tarkoitetaan systemaattista, tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa. Kiusaamiselle on ominaista kiusaajan ja kiusatun välinen voimasuhteiden epätasapaino. Tavallista on myös se, että kiusaaminen tapahtuu ryhmässä. Häirintä voi näyttäytyä epäasiallisena kohteluna ja puheena. Kiusaamisen ja häirinnän lisäksi kouluyhteisössä voi esiintyä myös muuta ei-toivottua tai aggressiivista ja väkivaltaista käyttäytymistä.

Oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman, kiusaamista ehkäisevän suunnitelman ja koulun järjestyssääntöjen valmisteluun.

Turvallisuussuunnitelmassa ohjeistetaan, miten koulu toimii erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa. Koululla on turvallisuussuunnitelmaan perustuva turvallisuuskansio.

Paattisten koulussa puututaan kaikkiin esille tulleisiin kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteisiin. Jokainen tapaus pyritään selvittämään niin hyvin kuin mahdollista. Periaatteena on, että kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ei hyväksytä. Näihin asioihin puuttuminen on koko työyhteisön asia. Koulun tavoitteena on kaikilta osin luoda koko kouluyhteisössä luottamukselliset ihmissuhteet, oppilaisiin, heidän vanhempiansa ja muihin sidosryhmiin. Järjestyssäännöistä tiedottaminen ja niiden noudattamisen valvominen ehkäisevät väkivalta- ja

kiusaamistilanteita.

Väkivaltatilanteet

Väkivallan määrittely

- väkivaltaa on pelkoa aiheuttava fyysinen pakottaminen ja käsiksi käyminen
- fyysisen väkivallan muotoja ovat esim. lyöminen, potkiminen, töniminen ja väkivaltainen kiinnikäyminen
- psyykkisen väkivallan muotoja ovat esim. nimittely, uhkailu ja solvaaminen, selän takana puhuminen ja yksityisasioiden julkikertominen, sekä yhteisön ulkopuolelle jättäminen

Fyysinen ja henkinen väkivalta

Oppilas oppilasta kohtaan

- ensimmäisenä paikalle ehtivä aikuinen puuttuu asiaan
- toimi heti
- älä poistu paikalta vaan rauhoita tilanne
- anna tarvittava ensiapu
- ilmoita luokanopettajalle ja koulunjohtajalle
- siirrä kiistan osapuolet eri tiloihin rauhoittumaan aikuisen kanssa
- luokanopettaja tiedottaa asianosaisten lasten vanhemmille
- väkivaltatilanne sovitellaan mahdollisimman pian kaikkien osapuolten läsnä ollessa, tarvittaessa haetaan ulkopuolista apua (terveydenhoitaja, lääkäri, psykologi, kuraattori, sosiaalitoimi, koulupoliisi)
- seuraamukset tai rangaistukset tilanteen vakavuudesta riippuen
- opettaja, koulunjohtaja tai oppilashuoltoryhmä arvioi jatkotoimenpiteiden tarpeen

Oppilas opettajaa tai muuta henkilökuntaa kohtaan

- opettaja pyrkii rauhoittamaan tilanteen
- opettaja ei käy kiinni oppilaaseen
- opettaja ottaa yhteyden koulunjohtajaan ja oppilaan huoltajiin
- opettaja, koulunjohtaja tai oppilashuoltoryhmä arvioi jatkotoimenpiteiden tarpeen
- seuraamukset ja rangaistukset tilanteen vakavuudesta riippuen

Opettaja tai muu henkilökunta oppilasta kohtaan

- kaikki esiin tulleet tapaukset tutkitaan
- oppilaaseen kiinnikäymisen kriteerit on määritelty perusopetuslaissa

- opettaja ilmoittaa asiasta koulunjohtajalle, joka tekee ilmoituksen opetuksen järjestäjälle
- opettaja, koulunjohtaja ja oppilas keskustelevat tilanteesta
- tapahtuneesta ilmoitetaan oppilaan huoltajille
- opettaja ja koulunjohtaja tai oppilashuoltoryhmä selvittää jatkotoimenpiteiden tarpeen

Ulkopuolisen henkilön tai lapsen huoltajan väkivaltainen käyttäytyminen koulussa

- opettaja tai muu henkilökunnan jäsen pyrkii rauhoittamaan tilanteen
- opettaja pyytää apua lähimmältä aikuiselta
- tilanteen vaatiessa poliisi kutsutaan paikalle (112)
- opettaja ja koulunjohtaja tai oppilashuoltoryhmä selvittää jatkotoimenpiteiden tarpeen kaikkien osapuolten osalta

Koulukiusaamistilanteet

Paattisten koulu on mukana kiusaamisen vastaisessa KiVa-koulu -ohjelmassa. Ohjelmaan kuuluu oppitunteja erityisesti luokille 1-4. Viidennellä luokalla voidaan pitää Friends-oppitunteja, joilla harjoitellaan tunteiden hallintaa. 1-3 luokilla voidaan käyttää myös Lions Quest ja Turvataito-ohjelmia.

Mitä koulukiusaaminen on?

- kiusaaminen on fyysistä, psyykkistä, verbaalista tai sosiaalista
- kiusaaminen on suoraa tai epäsuoraa
- se tapahtuu toistuvasti
- kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee epätasapaino
- se on tahallista ja tietoista
- sillä alistetaan ja loukataan toista
- kiusaamiseen liittyy ryhmän vahvistava ja hyväksymä käyttäytyminen

Paattisten koulussa käytetään KiVa-koulun menetelmiä (www.kivakoulu.fi) heti, kun kiusaamista huomataan. KiVa-tiimiin kuuluvat kuraattori ja siihen vuosittain nimettävät opettajat.

Kun koulu saa tiedon koulukiusaamisepäilystä

1. Opettaja aloittaa kiusaamisen selvittämisen mahdollisimman pian siitä tiedon saatuaan. Hän voi pitää koko luokalle kiusaamiskyselyn. Koulukiusaaminen vähenee, jos yhteisö vastustaa sitä voimakkaasti. Tarvittaessa koulukiusaamisesta keskustellaan koko luokan tai oppilasryhmän kanssa.
2. KiVa-tiimi keskustelee erikseen kiusatun ja kiusaajien kanssa. Kiusaamisesta tiedotetaan kiusatun ja kiusaajien koteihin. 1-2 viikon kuluttua pidetään seurantapalaveri, jossa arvioidaan, miten sopimus kiusaamisen lopettamisesta on pitänyt ja mietitään tarvittavat jatkotoimenpiteet.
3. Mikäli koulun yhteistyössä huoltajien kanssa suorittamat toimenpiteet eivät ole lopettaneet

koulukiusaamista, asia siirretään oppilashuoltoryhmän käsiteltäväksi. Oppilashuoltoryhmä tai koulunjohtaja voi käyttää apuna koulupoliisia tai lastensuojeluviranomaisia.

Kun kiusaamistilanne on korjaantunut, asiasta annetaan myönteinen palaute oppilaille ja tarvittaessa heidän huoltajilleen.

Häirintätilanteet

Häirinnällä tarkoitetaan epäasiallista kohtelua ja puhetta, joka voi sisältää sukupuoleen liittyviä vihjailevia ilmeitä ja eleitä, kaksimielistä puhetta tai ei-toivottua fyysistä kosketusta. Häirintää voi tapahtua myös sosiaalisen median avulla. Häiritsijä ei voi määritellä, mitä toisen tulee sietää. Häiritsijä on itse vastuussa häirinnästä ja ahdistelusta. Kouluterveydenhoitajalla on tärkeä rooli seksuaalisen hyväksikäytön tunnistamisessa ja selvittämisessä.

- jos häirintää havaitaan, asiaa ryhdytään selvittämään yhteistyössä oppilashuoltohenkilöstön ja tarvittaessa sosiaalitoimen työntekijöiden kanssa
- kasvatust keskustelu on ensisijainen keino puuttua oppilaan häiritsevään ja epäasialliseen käyttäytymiseen
- kasvatust keskustelu ilmoitetaan huoltajalle ja kirjataan Wilmaan
- jos koulun tietoon tulee vapaa-ajalla tapahtunutta häirintää, koulu tiedottaa asiasta huoltajille ja keskusteleo oppilaiden kanssa

Suunnitelmasta oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta kiusaamiselta ja häirinnältä tiedotetaan koulun henkilökunnalle, oppilaille ja huoltajille vuosittain syyslukukauden alkaessa. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Suunnitelman toteutumista arvioidaan lukuvuosittain opettajakokouksissa, KOR:ssä ja kyselyin. Suunnitelman päivittämisestä vastaavat koulunjohtaja ja koulun turvallisuusvastaava.



2.10 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Opetussuunnitelman yhteydessä määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Tätä osuutta voidaan kutsua kriisisuunnitelmaksi. Kriisisuunnitelmaa laadittaessa tehdään yhteistyötä tarvittavien viranomaisten kanssa ja otetaan huomioon muut uhka- ja vaaratilanteita sekä kriisitilanteita koskevat suunnitelmat ja ohjeistukset.

Suunnitelmassa kuvataan:

1. kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen
2. kriisiryhmän kokoonpano: rehtori, turvallisuusvastaava, määritelty oppilashuolto- sekä muu henkilöstö. Kokoonpano määritellään tarkemmin vuosisuunnitelmassa.
3. yhteistyö ja keskinäinen työn- ja vastuunjako kriisitilanteisiin varauduttaessa sekä kriisitilanteissa
4. pelastussuunnitelman, koulun järjestyssääntöjen ja muiden turvallisuusohjeiden yhteensovittaminen
5. toimintaohjeet erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa
6. johtamisen, sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen sekä koulujen ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet äkillisissä kriiseissä
7. psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen

8. kriisisuunnitelmasta tiedottaminen, siihen perehdyttäminen ja toimintavalmiuksien harjoittelu
9. kriisisuunnitelman päivitys ja arviointi.

(POL 29 § 2 mom.)



Paattisten koulu

2.10 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Koulun oppilaat tai henkilökuntaan kuuluvat voivat joutua äkilliseen onnettomuuteen tai uhkaavaan tilanteeseen joko koulussa tai sen ulkopuolella. Kuolema, sairaus tai onnettomuus voi kohdata oppilaittemme perheenjäseniä tai muita läheisiä ihmisiä. Koulun kriisityön tarkoituksena on tukea kriisissä olevan henkilön omaa selviytymistä ja nopeuttaa sitä. Toiminta tapahtuu yhteistyössä vanhempien ja koulun yhteistyötahojen kanssa.

Koulussa toimii kriisiryhmä, jonka kutsuu kokoon kriisitilanteissa koulunjohtaja tai turvallisuusvastaava. Kriisiryhmään kuuluvat koulunjohtaja, turvallisuusvastaava, terveydenhoitaja, koulupsykologi ja ryhmään nimetty opettaja. Kokoonpano määritellään tarkemmin vuosisuunnitelmassa. Kriisiryhmä ottaa tarvittaessa yhteyttä koulun ulkopuolisiin tahoihin, kuten sosiaalitoimeen, terveydenhuoltoon tai seurakuntaan.

Kriisiryhmän tehtäviä

- kokoaa tiedot tapahtuneesta ja arvioi välittömän toiminnan tarpeen
- miettii jatkotoimet yhdessä kodin kanssa
- harkitsee ulkopuolisen avun tarvetta oppilaille ja henkilökunnalle
- pitää kriisisuunnitelman ajan tasalla yhteistyössä turvallisuusvastaavan kanssa

Hätäketju

Henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa siitä koulunjohtajalle. Koulunjohtaja tai turvallisuusvastaava selvittää:

- ketä asia koskee
- mitä on tapahtunut ja missä
- miten kaikki tapahtui ja mitä tapahtumasta tiedetään
- jos koulunjohtaja ei ole paikalla, toissijaisesti asian hoitaa turvallisuusvastaava tai varajohtaja, kolmantena asiasta vastaa se opettaja, jonka oppilasta asia koskee

Koulunjohtaja tai turvallisuusvastaava kutsuu kriisiryhmän koolle. Opettajakuntaa ja muuta koulun henkilökuntaa informoidaan tapahtuneesta. Opettajat saavat ohjeita asian käsittelystä luokissa. Huhujen ehkäiseminen ja oikean tiedon antaminen on tärkeää.

Tiedottaminen

Koulunjohtajan, hänen varahenkilönsä tai turvallisuusvastaavan on tiedotettava kriisitilanteessa tai sen uhatessa virastopäällikköä. Virastopäällikkö vastaa ensisijaisesti ulkoisesta tiedottamisesta, kuten tiedotusvälineiden informoinnista. Rikostilanne-epäilyssä ja kuolemantapauksessa tiedottamisesta vastaa poliisi.

Toimintamalleja eri kriisitilanteissa

Onnettomuus koulussa

- hälytä ambulanssi, kutsu muita aikuisia avuksi
- aloita ensiapu
- ilmoita kouluterveydenhoitajalle tai neuvolaan
- tiedota koulunjohtajalle tai turvallisuusvastaavalle
- ohjaa oppilaat pois onnettomuuspaikalta
- ilmoita kriisiryhmälle ja henkilökunnalle
- ota silminnäkijät erilleen, pidä heistä erityistä huolta
- ilmoita huoltajille mahdollisimman pian, onnettomuuden seurauksia ei kerrota tarkemmin
- käsittele asiaa luokassa
- lähetä kirjallinen viesti koteihin asiasta Wilmalla
- päästä järkyttyneimmät oppilaat kotiin vain aikuisen mukana
- huolehdi asian jälkipuinnista henkilökunnan kanssa
- huolehdi oppilaiden seurannasta
- täytä Ifin sähköinen tapaturmailmoitus (korvaushakemuslomake) ja ota siitä kopio koululle
- epäselvissä tapauksissa tilanteessa mukana ollut aikuinen kirjoittaa selostuksen tapahtumista

Vakava sairaus

- sovi huoltajan kanssa, mitä kerrotaan oppilaille
- kunnioita oppilaan omaa mielipidettä
- keskustele sairaan ja huoltajan luvan saatuasi hänen ystäväpiirinsä ja luokan kanssa
- tutustu toimintaohjeisiin sairaskohtausten varalta
- pyri ohjaamaan lasten toiminnallisuutta ja myötätuntoa sairaan hyväksi
- seuraa oppilaita

Mielenterveysongelmat

Oppilaiden akuutit mielenterveysongelmat

- tartu asiaan ajoissa
- ota yhteys oppilaan huoltajiin
- vie asia oppilashuoltoryhmään
- ohjaa lapsi terveydenhuollon asiakkaaksi
- vie lapsi äkillisissä tapauksissa rauhoittumaan aikuisen kanssa erilliseen tilaan

Opettajan tai muun henkilökunnan akuutit mielenterveysongelmat

- koulunjohtaja keskustele asianosaisen kanssa
- koulunjohtaja ohjaa sairastuneen työterveyshuoltoon
- koulunjohtaja keskustele asiasta työyhteisössä
- työyhteisö tukee sairastunutta

Itsemurhan uhka

- puhu oppilaan kanssa
- älä jätä oppilasta yksin
- tarjoudu pohtimaan yhdessä ongelmaa; kuuntele, älä vähättele tai tuomitse
- ongelma, jonka vuoksi oppilas on valmis tekemään itsemurhan, ei voi olla hetkessä ratkaistavissa
- ota yhteys kotiin, terveydenhoitajaan ja tarvittaessa ensiapuun, joka arvioi oppilaan välittömän avun tarpeen
- oppilashuoltoryhmä tukee oppilasta ja ohjaa opettajaa

Itsemurha

Itsemurha koskettaa aina koko kouluyhteisöä. Kodin kanssa on pyrittävä sopimaan, miten toimitaan. Jälkipuinti on erittäin tärkeää, koska itsemurha nostattaa esiin voimakasta syyllisyyttä.

- ilmoita koulunjohtajalle, joka tiedottaa koulun henkilökuntaa ja kriisiryhmää
- pyydä perheeltä lupa kertoa tosiasiat, jotta perättömät huhut estettäisiin
- tiedota harkiten oppilaille ikätaso huomioon ottaen
- tiedota mahdollisista reaktioista oppilaan kotiin
- koulunjohtaja järjestää jälkipuinnin henkilökunnalle
- seuraa oppilaita mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeen vuoksi
- huolehdi kuolleen muistamisesta koulussa ja luokassa
- huolehdi suruliputuksesta

Oppilaan kuolema

- oppilaan kuolemasta koulussa tai koulumatkalla perheelle ilmoittaa pappi, poliisi tai sairaala
- tiedon saanut opettaja informoi koulunjohtajaa

- koulunjohtaja tiedottaa henkilökunnalle
- luokanopettaja selvittää kriisiryhmän kanssa, kuka on perheen kontaktihenkilö
- noudata perheen toivomuksia koteihin tiedottamisesta
- opettaja, terveydenhoitaja tai koulupsykologi keskustelee luokissa oppilaiden ikätason mukaisesti. Tunteiden ilmaisussa käytetään apuna esim. taideaineita. Koulu voi tehdä asian käsittelyssä yhteistyötä myös Paattisten seurakunnan kanssa.
- huolehdi kuolleen muistamisesta koulussa ja luokassa, järjestä hiljainen hetki (oppilaan kuva, kynttilä, mahdollisesti surumusiikkia)
- huolehdi suruliputuksesta
- sovi perheen kanssa surunvalittelukäynnistä kotiin ja osallistumisesta hautajaisiin
- seuraa oppilaita mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeen vuoksi
- koulunjohtaja järjestää henkilökunnalle mahdollisuuden jälkipuintiin

Opettajan tai koulun muun henkilökuntaan kuuluvan kuolema

- koulunjohtaja tiedottaa henkilökunnalle
- opettaja kertoo asiasta oppilaille luokassa
- kriisiryhmä hankkii tarvittaessa ulkopuolista apua
- koulunjohtaja järjestää henkilökunnalle mahdollisuuden jälkipuintiin
- huolehdi kuolleen muistamisesta koulussa ja järjestä hiljainen hetki
- huolehdi suruliputuksesta
- sovi omaisten kanssa surunvalittelukäynnistä kotiin ja osallistumisesta hautajaisiin
- seuraa oppilaita mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeen vuoksi

Oppilaan lähiomaisen kuolema

- tiedon saanut opettaja tiedottaa koulunjohtajaa
- koulunjohtaja tai luokanopettaja tiedottaa oppilasta opettaville opettajille
- pyydä kotoa lupa kertoa asiasta muulle luokalle
- huolehdi osanoton ilmaisemisesta oppilaan suruun esim. kortilla, piirustuksilla
- opettaja valmistelee oppilaat vastaanottamaan kyseisen oppilaan tämän tullessa kouluun
- oppilaille järjestetään keskustelumahdollisuus
- opettaja seuraa oppilasta mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeen vuoksi

Arviointi kriisitilanteen jälkeen

- henkilökunta arvioi kriisiryhmän kanssa, miten kriisitilanne hoidettiin

- kriisiryhmä konsultoi mahdollisesti mukana paikalla ensimmäisinä olleita ihmisiä
- kriisiryhmä/turvallisuusvastaava tekee tarvittavat muutokset kriisisuunnitelmaan

Kriisisuunnitelmasta tiedotetaan henkilökunnalle ja siihen perehdytetään syyslukukauden alussa. Erilaisia poistumisharjoituksia järjestetään kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

Kriisisuunnitelman päivittämisestä vastaa kriisiryhmä. Sen toteutumista arvioidaan lukuvuosittain KOR:ssa.



3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

3.1 Asiantuntijaryhmän (MAR) kokoaminen ja toimintatavat

- ryhmään voivat kuulua terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, lääkäri, oppilaanohjaaja, opettaja, erityisopettaja tai muu siinä tilanteessa keskeinen henkilö.
- se henkilö, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu, kutsuu ryhmän kokoon, toimii puheenjohtajana ja hankkii oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksen/kirjallisen luvan. Usein ryhmän kokoa kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri. Myös muut edellä mainituista voivat koota ryhmän.
- ryhmän vastuhenkilö vastaa, että asian käsittely kirjataan oppilaan yksilölliseen oppilashuoltokertomukseen ja että se säilytetään lain vaatimalla tavalla oppilashuoltorekisterissä.

3.2 Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

- laaja terveystarkastus tehdään 1.lk:lla, 5.lk:lla ja yhdistetysti 7.-8. lk:lla. Tarkastuksen tekevät terveydenhoitaja ja koululääkäri ja siihen kutsutaan oppilaan lisäksi myös hänen huoltajansa.
- huoltajan kirjallisella suostumuksella laajaan terveystarkastukseen sisällytetään opettajan arvio oppilaan selviämisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Arviossa ovat terveyden- ja sairaanhoidon tai tuen tarpeen arvioimiseksi sekä niiden järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot. Tieto siirtyy Opetushallituksen ja THL:n yhteistyönä tehdyllä lomakkeella. Terveystarkastuksen jälkeen opettaja saa tarvittaessa huoltajan tai oppilaan suostumuksella palautteen terveystarkastuksessa esiin nousseista asioista.
- laajoista terveystarkastuksista tehtyä yhteenvetoa käytetään arvioitaessa luokka- ja kouluyhteisön tilaa ja mahdollisten lisätoimenpiteiden tarvetta. Yhteenveto ei saa sisältää henkilötietoja.

3.3 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

Oppilaan tarvitseman lääkityksen sekä hoidon tukeminen koulussa sovitaan monialaisesti ja tapauskohtaisesti yhdessä huoltajien, oppilaan, kouluterveydenhuollon, koulun henkilöstön ja hoitavan tahon kanssa suullisesti ja kirjallisesti.

Kouluterveydenhuollolla on kokonaisvastuu oppilaan terveydenhuollosta, jolloin kouluterveydenhuollon tulee olla aina tietoinen oppilaan yhteyksistä erikoissairaanhoidon, hänen saamasta hoidosta sekä tehdyistä tutkimuksista.

Erityisruokavaliot:

Terveydenhoitaja:

- ylläpitää listaa terveydellisistä syistä erityisruokavaliota tarvitsevista oppilaista
- arvioi ja varmistaa erityisruokavalioiden jatkamisen tarpeellisuuden kunkin lukuvuoden alussa huoltajalta/oppilaalta ja arvioi lääkärintodistuksen tarpeellisuuden
- kansallisen allergiaohjelman mukaisesti lievään allergiaan riittää itsehoito ja seuranta, mutta erityisruokavaliota koulussa ei tarvita.
- toimittaa tiedon erityisruokavaliosta ruokapalvelun tarjoajalle, ruokahuollosta vastaavalle henkilökunnalle sekä luokanopettajalle/luokanvalvojalle mahdollisimman pian lukuvuoden alettua

Koululääkäri:

- kartoittaa erityisruokavalioiden oikeellisuuden laajoissa terveystarkastuksissa ja aina tarvittaessa

Luokanopettaja/luokanvalvoja:

- tiedottaa ruokapalvelun henkilökuntaa oppilaan eettisistä syistä johtuvista erityisruokavaliosta

3.4 Yhteistyö tehostetun- ja erityisen tuen yhteydessä

Tehostetun ja erityisen tuen yhteydessä monialainen asiantuntijaryhmä (MAR) voi tehdä yhteistyötä oppilaan, huoltajien ja oppilaan hyvinvoinnista huolehtivien muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa edellyttää aina oppilaan ja/tai huoltajan kirjallista suostumusta.

Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus luovuttaa ilman suostumusta opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja opettajille ja rehtorille. (POL 40§, LL 32§)

3.5 Yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

Sairaalakoulun oppilaat pysyvät aina oman koulun oppilaina. Sairaalakoulujakso on määräaikainen. Tiivis pedagoginen ja oppilashuollollinen yhteistyö oppilaan oman koulun kanssa on edellytyksenä oppilaan onnistuneelle paluulle takaisin omaan kouluun osastojakson tai avohoidollisen nivel- tai tukijakson jälkeen. Oppilashuollollista yhteistyötä tehdään oppilaan ja/tai hänen huoltajansa suostumuksella.

Osastohoidossa olevien oppilaiden yksilökohtainen oppilashuolto

Kouluterveydenhuollon sekä koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden osalta yksilökohtainen oppilashuolto toteutuu osastojakson aikana tarvittaessa oppilaan omassa koulussa. Erikoissairaanhoidon järjestämät näihin verrattavat palvelut eivät ole oppilashuollon palveluja.

Oppilaan oma koulu ja sairaalakoulu järjestävät yhteistyössä yksittäistä oppilasta koskevan

monialaisen oppilashuollon. Oma koulu kutsuu kokoon tämän oppilashuollollisen asiantuntijaverkoston. Sairaalakoulun opettaja tai sen oppilashuoltohenkilöstöön kuuluva työntekijä osallistuu pyydettyä oppilaan ja/tai hänen huoltajansa suostumuksella tähän verkostoon. Sairaalakoulu järjestää oppilaiden osastojaksojen aikana tarvittaessa kouluverkostoja. Nämä kouluverkostot eivät ole oppilashuollon asiantuntijaverkostoja.

Osastojakson aikana oppilaan oman koulun opetushenkilöstö ja mahdollisesti oppilashuollon edustaja / edustajat voivat osallistua erikoissairaanhoidon kokoon kutsumiin hoitoneuvotteluihin. Nämä hoitoneuvottelut eivät ole oppilashuollollisia asiantuntijatyöryhmiä, mutta ne antavat tukea omassa koulussa toteutettavalle yksilökohtaiselle oppilashuoltotyölle.

Sairaalakoulussa opiskelevien avohoidossa olevien oppilaiden yksilökohtainen oppilashuolto

Sairaalakoulujakson aikana oppilaan kouluterveydenhuollon palvelut sekä koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut toteutuvat sairaalakoulussa. Sairaalakoulun oppilashuoltohenkilöstö toimii yhteistyössä oppilaan oman koulun oppilashuoltohenkilöstön tai oppilaan asioissa kootun monialaisen asiantuntijaryhmän edustajien kanssa.

Sairaalakoulujakson aikana oppilaan asioista vastaava asiantuntijaverkosto kokoontuu sairaalakoulun kokoon kutsumana verkostotapaamisissa, joihin myös oppilaan oman koulun edustaja/edustajat osallistuvat. Tarvittaessa tämä ryhmä voi toimia yksilökohtaisen oppilashuollon asiantuntijaryhmänä (MAR). Tällöin verkostossa mukana ollut oman koulun edustaja kirjaa edellä mainituista verkostoista oppilashuoltolain edellyttämän oppilashuoltokertomuksen oman koulun rekistereihin.

3.6 Yhteistyö joustavan perusopetuksen yhteydessä

Opettaja, kouluterveydenhuolto sekä koulupsykologi ja kuraattori tekevät yksilökohtaista oppilashuoltoa oppilaan ja/tai huoltajien suostumuksella yhteistyössä sosiaalityöntekijöiden, poliisin, nuorisotyöntekijöiden, seurakunnan työntekijöiden ja muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

3.7 Oppilashuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Oppilaalle, joka on erotettu määräajaksi tai jolta on evätty opetus jäljellä olevan oppitunnin tai työpäivä ajaksi, tulee opetuksen järjestäjän järjestää tarvittava oppilashuolto.
(POL 36 §)

Mikäli rehtori epää oppilaalta oikeuden osallistua opetukseen loppupäivän ajaksi, hän ilmoittaa asiasta huoltajalle ja sopii käytännön järjestelyistä. Oppilaalle ja huoltajalle tiedotetaan mahdollisimman pian mahdollisuudesta oppilashuoltopalveluihin.

3.8 Yhteistyö koulun ulkopuolisten palveluiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Asiantuntijaryhmä voi tarvittaessa oppilaan ja/tai huoltajan luvalla konsultoida tai pyytää asian käsittelyyn mukaan Kasvatus- ja perheneuvolan, nuorisopalveluiden, aamu- ja iltapäivätoiminnan tai muiden oppilaan kanssa toimivien tahojen edustajia.



Paattisten koulu

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

MAR -ryhmän kokoaa se, jolla herää huoli yksittäisen oppilaan asioista. Huoltajalta ja/tai oppilaalta pyydetään sähköinen tai kirjallinen suostumus asian käsittelyyn ja sovitaan ryhmän kokoonpanosta. Ryhmä valitsee keskuudestaan sihteerin, joka kirjaa keskustelussa sovitut toimenpiteet ja asiat. Sihteeri huolehtii pöytäkirjan tallentamisesta arkistoon.

Oppilas ja huoltaja voivat olla läsnä kokouksessa ja he saavat osallistua oppilaan tukitoimien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Näistä sovitaan kokouksissa tapauskohtaisesti.

Oppilas arvioi oman tukensa tarvetta itsearviointikaavakkeella syys- ja kevätarviointipalautteen yhteydessä. Kaavaketta käytetään apuna myös silloin, kun oppilaalla on tuen tarvetta ja tehdään pedagogisia asiakirjoja.



4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja muiden kumppaneiden kanssa.

Opetuksen järjestäjä ja koulut tiedottavat kotisivuillaan yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista.



Paattisten koulu

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen edustajat ovat mukana yhteisöllisessä oppilashuollossa. Tarvittaessa myös Vihreä lippu –raatia kuullaan sen toimintaan liittyvissä asioissa.

Säännöllisesti kokoontuvissa luokkatoimikunnissa keskustellaan siitä, miten luokan ja kouluyhteisön keskinäistä yhteistyötä ja viihtyvyyttä voidaan edistää. Luokan edustajat välittävät tiedon oppilaskunnan hallitukselle, joka suunnittelee toimintaa. Luokkatoimikuntien kokouksissa arvioidaan, miten aloitteet ovat edenneet ja onnistuneet.

Vanhempainilloissa, vanhempainyhdistyksen kokouksissa ja Wilmassa tiedotetaan yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toiminnasta. Huoltajilla on vanhempainilloissa tilaisuus keskustella ja tuoda esille omia ajatuksiaan yhteisöllisestä oppilashuollosta ja koulun kehittämisestä. KOR kutsuu kokouksiinsa tarvittaessa vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustajien lisäksi myös muita yhteistyökumppaneita.

Ala- ja ylänivelvaiheissa kokoonnutaan vuosittain tiedonsiirtokokouksiin yhteistyössä Paattisten päivähoitoyksikön ja oppilaita vastaanottavien yläkoulujen kanssa.



5. Oppilashuoltosuunnitelman toteutumisen arviointi

Koulun vuosisuunnitelmassa on kuvaus oppilashuoltosuunnitelman arvioinnista. Rehtori vastaa koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman toteutumisen arvioinnista.

Oppilashuolto on yksi perusopetuksen laadunarvioinnin osa-alueista.



Paattisten koulu

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteutumisen arviointi

Kevätlukukaudella koulu tekee oppilaiden huoltajien käsityksiä ja mielikuvia koulun toiminnasta mittaavan kehittämiskyselyn. Kyselyssä arvioidaan opetushallituksen laatukriteerien mukaisia osa-alueita. Kyselyssä arvioidaan mm. oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tukea. Kyselyn tulokset julkaistaan koulun www-sivuilla. Tulokset esitellään myös KOR-ryhmälle, vanhempainyhdistykselle ja opettajakunnalle. Luokkakohtaisia tuloksia käytetään apuna opettajien kehityskeskusteluissa.

Lisätietoja kehittämiskyselystä: <http://info.edu.turku.fi/paattinen/kysely2014.html>

Oppilaat vastaavat lukuvuoden päättyessä KiVa-koulukyselyyn, joka osaltaan kertoo oppilashuoltotyön onnistumisesta.

Terveystarkastaja raportoi eri luokkien tilanteesta vuosittaisten ja/tai laajojen terveystarkastusten tietojen perusteella. KOR-ryhmä arvioi ja suunnittelee tarvittavia yhteisöllisiä toimenpiteitä.

Paattisten koulun oppilaskunta on käsitellyt opetussuunnitelman luvun Oppilashuolto ja toteaa seuraavaa:

”Paattisten koulun oppilaskunnan hallitus on tutustunut koulun opetussuunnitelmaluonnokseen kokouksessaan 28.5.2014 ja hyväksynyt sen muutoksitta. Oppilaskunta piti hyvänä, että suunnitelmassa korostuu oppilaiden oma vastuu kouluyhteisön jäsenenä, osallisuus oman koulutyön suunnittelussa, toisten ihmisten kunnioitus, oikeus työrauhaan, oppilaiden ja opettajien vuorovaikutus ja luokkatoimikuntien ja oppilaskunnan roolin näkyvyys KOR-ryhmän työssä.”